

BJØRNSTJERNE BJØRNSON (1832-1910)

Bjørnstjerne Bjørnsons debutbok, "Synnøve Solbakken", lever i dag i beste velgående, i motsetning til mye av hans øvrige forfatterskap. Den uhyre samfunnsengasjerte Bjørnson var opptatt av alt som rørte seg i samtiden, han hadde meninger om det meste, og han ga uttrykk for dem både muntlig og skriftlig. Det kan derfor ha sine sider å forsøke å sette seg inn i hans rike forfatterskap, begivenhetene er kommet på for lang avstand. Svært mye av det han har skrevet, vil i dag fortone seg som nokså uinteressant for andre enn historikere. Men som objekt for samlere er Bjørnson spennende, særlig om en tar med den store mengden av mindre, ikke-skjønnlitterære trykk. **Siden forrige utgave av "Norske førsteutgaver", har det blitt registrert en lang rekke nye varianter av forlagsbind og omslag.**

Prismessig ligger Bjørnsons bøker relativt lavt. Ser vi bort fra de syv eldste, er priser på over 1000 kroner sjeldne, selv når bøkene foreligger i pene originalbind. Men "Synnøve Solbakken" i omslag eller originalbind må regnes blant de mest sjeldne debutbøker i norsk litteratur. Vi kan uten videre fastslå at den er vesentlig mer sjelden enn "Catilina" i originalt omslag. Dette skulle tilsi at den kommer opp på tilnærmet samme prisnivå om det dukker opp et eksemplar.

Av Bjørnsons øvrige bøker er "Mellem Slagene" slett ikke vanlig, og alle bøker før 1864 i omslag eller originalbind må regnes som bibliofile godbiter.

Det er vanskelig å trekke grensene for hva en oversikt som den nærværende bør inneholde. Vi har f.eks. ikke tatt med senere selvstendige trykk av noveller som første gang ble utgitt som del av en bok, slike som særtrykkene av "En glad Gut" og "Et farlig Frieri". Men vi har tatt med suppresserte utgaver. **For Bjørnson har vi også valgt å ta med varianter av forsatspapir og snittfarger der dette skiller seg særskilt ut for enkelte eksemplarer.**

Vi har for øvrig bare tatt med Bjørnsons skjønnlitterære produksjon, slik den fremgår av Arthur Thuesens Bjørnson-bibliografi I-IV, men med tillegg av "Vis-Knut". Bibliografien ble utgitt i serien Damms Småskrifter for bokvenner nr. 76, 78, 79, 82 og 85 i perioden 1948-57.

Thuesen har i bind V gitt en oversikt over selvstendige leilighetstrykk, særtrykk av aviser og tidsskrifter med videre samt ikke skjønnlitterære bidrag, som vi henviser interesserte samlere til.

BJØRNSTJERNE BJØRNSONS FØRSTEUTGAVER:

- 1857: Synnøve Solbakken. Forlagt av Johan Dahl.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind (?)
I Skougaard-katalogen II s. 68 er oppført et eksemplar av Synnøve Solbakken i samtidig sort hellsjirting med tittel i gulltrykk på fordekkelen. Det anføres at dette antakelig er et originalbind anvendt til noen eksemplarer. Typene på fordekkelen er de samme som er brukt på det originale omslag. Det anføres videre at tre andre eksemplarer av boken i samme bind kjennes.*
Synnøve Solbakken var tidligere i 1857 blitt offentliggjort i Illustreret Folkeblad til Belærelse og Underholdning nr. 24 - 32. Bokutgaven har noen beskjedne endringer av typografisk og ortografisk karakter.
3. utgaven av Synnøve Solbakken fra 1858 - også forlagt av Johan Dahl - ble suppressert, jfr. Thuesen I, side 14-22. Det totale opplaget var på 1.000 eksemplarer, hvorav Johan Dahl måtte utlevere 700 til Bjørnson, som i september 1859 overdro dem til Ed. B. Giertsen. Dette firmaet utga den ordinære 3. utgaven med nytt tittelblad, jfr. Thuesen V, side 89.
- 1858: Mellem Slagene, Drama i 1 Akt. Det er flere varianter av "Mellem Slagene":
- A. Som gratisbilag: Den første utgaven ble utgitt som gratisbilag til Christiania-Posten nr. 344 for 13. desember 1857. Denne utgaven har kombinert omslag og tittelblad, og ytterst ute i margen til høyre står trykt: "Følgeblad til Christiania-Posten No. 344" i én linje ovenfra og nedover. Det er umulig å skille mellom variant A og C hvis eksemplaret er beskåret, slik at det som er trykt i margen på denne variant er skåret bort.
- B. Som føljetong: "Mellem Slagene" ble ikke bare utdelt som gratisbilag, men ble også solgt i bladets ekspedisjon som 8. bind av Christiania-Postens føljetong. Skuespillet ble utgitt sammen med "Lewis Arundel eller Livets Jernbane". Av denne utgaven er det to undervarianter:
1. Med et felles tittelblad hvor det står "Christiania-Postens feuilleton 1857 IV Christiania forlagt af C.A. Dybwad. Trykt hos Brøgger & Christie". Denne varianten ble solgt i Christiania-Postens ekspedisjon.
 2. Med et annet tittelblad hvor det står "Christiania-Postens feuilleton VIII Christiania. I Commission hos Jac. Dybwad. Trykt hos Brøgger & Christie". Denne varianten ble solgt i Jac. Dybwads Bokhandel som følge av at firmaet 1. oktober 1858 overtok Christiania-Posten.
- Variantene kan også skilles ved at det i innholdsfortegnelsen på tittelbladets bakside står henholdsvis B. Bjørnsen (variant 1) og B. Bjørnson (variant 2).

- C. Utgave beregnet på ordinær bokhandel: Denne utgaven er den eneste som ble utgitt med typografisk omslag (gult), hvor det bl.a. fremgår at prisen var 12 skilling i Commission hos Jac. Dybwad. Forfatterens navn er på omslaget angitt til Bjørnstjerna Bjørnson. Denne trykkfeilen er normalt rettet ved at a'en i Bjørnstjerna er overstrøket og rettet med blekk til e, men urettede eksemplarer forekommer.

1858: Halte-Hulda. Drama i 3 Akter. Bergen. H.J. Geelmuydens Enkes Officin og Forlag.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding (?). Det foreligger to papirkvaliteter:
A. Vanlig papir.
B. Tykt papir, jfr. nedenfor.
Opplysningen om at Halte-Hulda kan ha blitt utgitt i et helsingjirtebinding er tatt fra Skougaard-katalogen II, side 69, der det er referert til et eksemplar i samtidig helsingjirtebinding med tittel og forfatternavn i gull på fordekkelen og på tykt papir.* Skougaard antar at dette er et forlagsbind - noe som vel er tvilsomt. På den annen side er det også beskrevet andre helsingjirtebindinger som har preg av originalbind – et har tittelen "Halte-Hulda af B. Bjørnson" på fordekkelen.

Førsteutgaven med originalt tittelblad fra Geelmuyden er registrert i et senere helsingjirtebinding fra Gyldendal.

En del av Andet Oplag til Halte-Hulda ble supprimert.
Den ulovlige utgaven ble utgitt i 1869 i typografisk omslag i Bergen av Geelmuyden. Restopplaget ble senere overtatt av Gyldendal, som utga den ordinære 2. utgaven i 1871. Dette restopplaget foreligger både i typografisk omslag og i helsingjirtebinding.*

1858: Arne. Bergen. H.J. Geelmuydens Enkes Officin og Forlag. (utgitt i 1859).
Innbinding: Omslag, typografisk (1859 på omslaget). Det finnes to varianter av Arne:
A. Med siste upaginerte side (side 160) blank.
B. Siste upaginerte side med angivelse av datoen "26 August 1859".

Førsteutgaven med originalt tittelblad fra Geelmuyden er registrert i et senere helsingjirtebinding fra Gyldendal. I det registrerte tilfellet er det snakk om variant B.*

I likhet med Halte-Hulda ble Andet Oplag av Arne supprimert, jfr. Thuesen I side 57-72. Den ulovlige utgave ble utgitt i Bergen 1869 (1868 på tittelbladet) av H.J. Geelmuydens Enkes Forlag. Gyldendal overtok restopplaget - etter nærmere avtale med Bjørnson - i 1871 og utga boken med nytrykt tittelblad.

Av denne 2. utgaven foreligger det to varianter:

- A. Den supprimerte Bergens-utgaven fra 1869 med det opprinnelige tittelbladet fra Geelmuyden ble utgitt både i typografisk omslag og i et senere helsingjirtebinding fra Gyldendal. (Samme bind som B ovenfor.)
B. Utgaven fra Gyldendal, København 1871 med et nytt Gyldendal-tittelblad. Foreligger i typografisk omslag og i helsingjirtebinding.

1860: Smaastykker. Bergen. Ed. B. Giertsens Forlag.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding. I Skougaard-katalogen II side 71 er det angitt to typer forlagsbind. **I tillegg har Olav Myre omtalt et antatt originalbind i artikkelen "Synnøve Solbakken i sin ungdoms vår", særtrykk av "Nidaros" 4. desember 1948:**

- A. Et bind som er beskrevet som samtidig helsingjirtebinding med illustrasjon i gulltrykk på fordekkelen. Urne med "smaastykker" skrevet inni.
B. Et bind som er beskrevet som samtidig helsingjirtebinding med tittel i gulltrykk, innen blomsterranke på fordekkelen.

C. **Sort helsingjirtebinding med blindtrykk. Fordekkels midtparti er dekorert med en vignett i gull; en laurbærkranset gresk muse i skrivende stund. Den er omgitt av bar- og løvtrær, bregner, blomster og andre planter.**

Det foreligger to papirkvaliteter.

1. Vanlig papir uten gullsnitt.
2. Tynt papir med gullsnitt.

- 1861: Kong Sverre. Gyldendal. København.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Det er to varianter av bindet:
- A. Med Gyldendals forleggerstempel i blindtrykk på bakdekkelen og med gulldekor rundt "Kong" på fordekkelen.*
 - B. Uten Gyldendals forleggerstempel i blindtrykk på bakdekkelen og uten gulldekor rundt "Kong" på fordekkelen.* Ifølge Skougaard-katalogen II s. 71, kan det her være tale om et prøveoriginalbind. Dette er ikke sannsynlig, da bindet er likt med forlagsbindet til 2. utgaven, og fordi det i de eksemplarer som er undersøkt, finnes rester av omslag.
- 1862: Sigurd Slembe. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Det er seks varianter av bindet på Sigurd Slembe. Vi har her valgt å omrokkere rekkefølgen fra forrige utgave:
- A. "BJØRNSON," på fordekkelen. Dragedekor på fordekkelen i gull. Forfatternavn og tittel på langs av ryggen.
 - B. "BJØRNSON," på fordekkelen. Dragedekor på fordekkelen i blindpreg. Forfatternavn og tittel på langs av ryggen.
 - C. "B. BJØRNSON." på fordekkelen. Dragedekor på fordekkelen i gull. Dragedekor i gull på rygg. "SIGURD SLEMBE." i to linjer øverst på tvers av ryggen.
 - D. "B. BJØRNSON," på fordekkelen. Dragedekor på fordekkelen i gull. Dragedekor i gull på rygg. "Sigurd Slembe." i to linjer øverst på tvers av ryggen.
 - E. "BJØRNSON," på fordekkelen. Dragedekor på fordekkelen i gull. Dragedekor i gull på rygg. "Sigurd Slembe." i to linjer øverst på tvers av ryggen.
 - F. "B. BJØRNSON" i bue. "Sigurd Slembe." vannrett. Dragedekor inndelt i kvadratiske og rektangulære felt på dekler. Identisk med dekoren på "Brudeslaatten" B1-B3. Dekor i blindtrykk.
- Det foreligger to varianter med hensyn til papirkvalitet til flere av bindene:
1. En utgave på bedre og tykkere papir.
 2. En utgave på alminnelig papir.
- Ingen av variantene har Gyldendals forleggerstempel i blindpreg på bakdekkelen.
- 1864: Maria Stuart i Skotland. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Det finnes antagelig tre varianter av bindet på Maria Stuart:
- A. Med Maria Stuart i gull på fordekkelen.* Bindet er registrert med fin, ru og maskeformet sjirting. Det finnes to papirvarianter:
 1. En utgave på alminnelig papir.
 2. En utgave på bedre og tykkere papir.
 - B. Kartonasjebind (meget sjeldent) - typografisk.*
 - C. Hellsjirtingbind (svart) med kvinnefigur omgitt av blomstervignett og med Maria Stuart skrevet i halvsirkel over illustrasjonen, også omkranset av blomstervignett.* Intet forleggermerke i blindpreg på bakdekkelen – det er derfor noe usikkert om dette er et forlagsbind.
- 1865: De nylgite. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Bindet har ikke Gyldendals stempel i blindtrykk på bakdekkelen.
- A. Dobbel blindtrykt ramme med brutte hjørner på dekler. "DE NYGIFTE" i buet skrift. "af / B. Bjørnson".
 - B. Indre blindtrykt ramme med store hjørnerøskener. "DE NY-GIFTE" i rett linje. "AF / Bjørnstjerne Bjørnson".
- 1868: Fiskerjenta. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Heftede eksemplarer har et annonsebilag inntatt bakerst. Hellsjirtingbind. Det er to varianter av bindet.
- A. En utgave på alminnelig papir. Tykkelse med dekler: 90 mm.
 - B. En utgave på bedre og tykkere papir. I det ene eksemplaret vi har sett av denne varianten var annonsebilaget inntatt bakerst. Tykkelse med dekler: 130 mm.

- 1870: Digte og sange. København. Gyldendal.
 Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Det finnes antagelig tre varianter av bindet på Digte og Sange:
- Med tittel og ornament i blindtrykk.
 - Med tittel og ornament trykt i svart.
 - "Digte af B. Bjørnson." på fordekkel. Usedvanlig dyp blindtrykk på for- og bakdekkel. Dekor rundt tittel er identisk med dekoren benyttet på "Arne" annet opplag, 1868. Typene brukt i tittel er identisk med de som er benyttet på A og B. Prøvebind?
- 1870: Arnljot Gelline. København. Gyldendal.
 Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Det er registrert fire varianter av bindet:
- Det ordinære bindet i dragestilsdekor. Her foreligger det to undervarianter.
 - Med ekstra friblad bakerst.
 - Uten ekstra friblad bakerst.
 - "Arnljot Gelline / AF / Bjørnstjerne Bjørnson." Dragedekor i gull.
 - Med angivelse av "B. Bjørnson", skrevet i bue og "Sigurd Jorsalfar" skrevet vannrett. Samme dekor som variant B av Brude-Slaatten, men med svart ramme.
 - Med angivelse av "Bjørnstjerne Bjørnson / Arnljot Gelline" på fordekkelen og med blomsterranker i blindtrykk, samme ungdom-utførelse som Bjørnsons 7 siste utgivelser.
- 1872: Sigurd Jorsalfar. København. Gyldendal.
 Innbinding: Omslag, tegnet i dragestil av F. Hendriksen. Hellsjirtingbind. Det er fem varianter av bindet:
- Med angivelse av "Sigurd Jorsalfar." (intet forfatternavn). på fordekkelen og med ramme i blindtrykk (samme dekor som Sigurd Slembe). *
 - Med angivelse av "B. Bjørnson / Sigurd Jorsalfar" på fordekkelen og med ramme (samme ramme som A) i gull.
 - Med angivelse av "B. Bjørnson. / Sigurd Jorsalfar." (samme dekor som B), men med ramme i sort.*
 - Med angivelse av "Sigurd Jorsalfar / af / Bjørnstjerne Bjørnson" på fordekkelen og med ramme i sort (samme som C). *
 - Med angivelse av "B. Bjørnson", skrevet i bue og "Sigurd Jorsalfar" skrevet vannrett. Samme dekor som variant B av Brude-Slaatten, men med svart ramme.
- 1872: Fortællinger. Første (og) Anden Del. København. Gyldendal. Det er flere varianter av denne utgaven:
- Utgave med løpende paginering se nærmere Thuesen II s. 74-75.
 Innbinding: 6 hefter (hvorav 2 dobbelhefter). Omslag: Hellsjirtingbind. Det er flere varianter av bindet:
 - To separate hellsjirtingbind. Her er det to undervarianter:
 - Illustrasjon i gull i sirkel (fra "En glad Gut") på fordekkelen. Det foreligger to varianter av bindet:
 - Blindtrykt ramme i dragestilsdekor på fordekkel.
 - Samme dekor som ovenstående, men i svart.
 Her forekommer varianter med og uten friblad.
 I ett eksemplar er alle hefteomslag medbundet. Bindet er imidlertid stemplet av en bokbinder i Stockholm og må karakteriseres som en usikker variant.
 - Illustrasjon av brudepar i gull på fordekkelen.
 - Ett hellsjirtingbind. Samme dekor som A 1 a.
 - En utgave med særskilt paginering av hver av de 6 fortellingene. Se nærmere Thuesen II s. 76-80.
 Innbinding: To separate hellsjirtingbind - samme dekor som A 1 a.
 Vi har ikke sett denne B-varianten i originale omslag eller hefter.

1873: Brude-Slaatten. København. Gyldendal.
I 1873 ble det utgitt to forskjellige utgaver av Brude-Slaatten, som for øvrig representerer et avtrykk av en novelle i "Fortællinger":

- A. I mai måned kom en utgave i kvarto med fire bilder av A. Tidemand.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingøringsbind.* **Det foreligger to varianter av bindet.**
1. Tykk linje i gull mellom "Bjørnstjerne Bjørnson" og "Med billeder af A. Tidemand".
2. Blomsterrøsken i gull mellom "Bjørnstjerne Bjørnson" og "Med billeder af A. Tidemand".
- B. I november 1873 ble den "vanlige" utgaven (folkeutgaven) utgitt i oktav.
Innbinding: Omslag, illustrert med dragemotiv – samme omslag som Sigurd Jorsalfar. Helsingøringsbind.
Det er to varianter av omslaget:
1. Illustrert – samme som Sigurd Jorsalfar.
2. Typografisk.

Det er registrert **fem** varianter av bindet:

1. Med angivelse av "B. Bjørnson. / Brude-Slaatten." på fordekkelen og med ramme i blindtrykk. B. Bjørnson skrevet i bue uten dekor over.* **Det er registrert to varianter av denne utgaven:**
a. Blankt forsatspapir med helt gullsnitt.
b. Matt forsatspapir uten gullsnitt.
2. Samme tittel som variant 1 og samme ramme i blinddekor, men med B. Bjørnson skrevet vannrett. Dekor over og under forfatternavn og tittel.*
3. Samme tittel som variant 1 og 2, "B. Bjørnson, / Brude-Slaatten", men med ramme i sort på fordekkelen.*
4. Med angivelse av "Brude-slaatten. / Bjørnstjerne Bjørnson" på fordekkelen og ramme i svart dekor.
5. **Med angivelse av "Brude-slaatten / AF / Bjørnstjerne Bjørnson" på fordekkelen og ramme i svart dekor. Identisk med Redaktøren variant B3.**

1874: Redaktøren. Skuespil i fire handlinger. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingøringsbind. Utgitt i Norge i mars 1875. Se Thuesen V s. 95. Det er en rekke forskjellige varianter både av omslaget og av bindet:

- A. Omslaget.
1. Omslag, typografisk datert 1875 - det opprinnelige omslaget.
 2. Omslag, typografisk datert 1874(!) - et nyere omslag.
 3. Omslag, typografisk med angivelse av: "Redaktøren Skuespil i fire handlinger af Bjørnstj. Bjørnson" på foromslaget.*
 4. Omslag uten datering – utgitt i 1918 – i serien Gyldendals 75-Øres Bøger, jfr. bakomslaget.
 5. Omslag typografisk uten datering. Her står "Bjørnstjerne Bjørnson Redaktøren" øverst i høyre hjørne.
 6. **Omslag, typografisk med angivelse av: "Redaktøren Skuespil i fire handlinger AF Bjørnstjerne Bjørnson" på foromslaget. Uten datering. Omslagets andre, tredje og fjerde side blanke.**
- B. Av bindet er det også flere varianter - vi kjenner **åtte**:
1. Med angivelse av "B. Bjørnson Redaktøren" på fordekkelen og med dekor i blindtrykk langs kanten av bindet.*
 2. Med angivelse av "Redaktøren AF Bjørnstjerne Bjørnson." på fordekkelen og dekor i svart. Ingen dekor rundt "AF".*
 3. Med angivelse av "Redaktøren AF Bjørnson" på fordekkelen og med svart dekor i rammen. Dekor rundt "AF", og "Redaktøren" med helt andre typer enn forfatternavnet.* **Det er registrert to varianter av dette bindet:**
i. Ordinære dekler med lite punktum etter tittel på rygg.
ii. Uvanlig tykke dekler med stort stjernepunktum etter tittel på rygg.
 4. Med svart rektangulær ramme på fordekkelen identisk med bindene på Fortællinger A 1 og 2. "B. Bjørnson" skrevet i bue. "Redaktøren" skrevet vannrett.*
 5. Med angivelse av "Bjørnstjerne Bjørnson / Redaktøren" på fordekkelen og med blomsterranke i blindtrykk. Intet forleggermerke på bakdekkelen.*
 6. Med angivelse av "B. Bjørnson. / Redaktøren." i store bokstaver på fordekkelen og med blinddekor i hjørnene. Tressidig gullsnitt, men intet forleggermerke på bakdekkelen.*

7. Med angivelse av "Redaktøren / af / Bjørnstjerne Bjørnson" i store bokstaver og med rektangulær dekorert ramme i gull. Et avvikende forleggermerke i blindpreg på bakdekkelen indikerer en senere utgave.*
8. Med angivelse av "Redaktøren / AF / B. Bjørnson på fordekkel. Identisk med "En Fallitt" variant B. Uten forleggermerke i blindtrykk på bakdekkel.

- 1874: En fallit. Skuespil i fire handlinger. København. Gyldendal.
 Innbinding: Omslag, typografisk. Omslaget er datert 1875, mens tittelbladet er datert 1874. Helsingjirtebind.
 Utgitt i Norge i februar 1875 – jfr. Thuesen V s. 95. Det er to varianter av bindet:
- A. Med dekor i blindpreg på fordekkelen og En fallit. Af Bjørnstjerne Bjørnson.
 - B. Auksjonskatalog fra Børsum (nr 21 for desember 1974) oppfører under 15: Originalt grønt helsingjirtebind med blinddekor, tittel i gull på forperm og rygg, helt gullsnitt. Uten Gyldendal-stempel på bakperm. Dekoren noe avvikende. Registrert 10 eksemplarer av denne type. Prøvebind?
- Skougaard-katalogen II, side 74 opplyser at det utkom en tysk utgave før den norske originalutgaven:
 Ein Fallissement. Schauspiel in vier Akten. Theodor Adermann, München 1875.
 Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1877: Kongen. København. Gyldendal.
 Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebind. Det er tre varianter av bindet:
- A. Uten gulldekor rundt K'en i "Kongen" og "AF" på fordekkelen. Gyldendals forleggermerke i svart blindpreg på bakdekkelen.*
 - B. Gulldekor rundt K'en i "Kongen" og med "AF" i store bokstaver. Mønster og blindpreg på bakdekkelen.*
 - C. Med svart dekor rundt "K'en" med krone og med "af" i små bokstaver.*
- 1877: Magnhild. En fortælling. København. Gyldendal.
 Innbinding: Omslag, illustrert av F. Henriksen. Helsingjirtebind. Det er fire hovedvarianter av bindet:
- A. Med ramme i blindtrykk rundt fordekkelen og med M'en i "Magnhild" i helt gull. Her kjennes tre varianter.
 1. Tre rammer på fordekkel i blindtrykk. Riflet / dekorert rektangulær / strek med store hjørnerøskener.
 2. To rammer på fordekkel i blindtrykk. Dekorert rektangulær / strek med store hjørnerøskener.
 3. Kun dekorert rektangulær ramme.
 - B. Med den samme ramme som A2 i svart, men med M'en i "Magnhild" med delvis svart omramming.
 - C. Med samme ramme som A3 i svart og med M'en i "Magnhild" med delvis svart omramming.
 Her foreligger to undervarianter:
 1. Bakdekkels blindtrykk er helt rett uten mønster. Diameter forleggermerke: 2,3 mm.
 2. Dekorert rektangulær ramme på bakdekkel. Diameter forleggermerke: 2,6 mm.
 - D. Annen blindramme i svart på fordekkel. "AF" med store bokstaver (A-C har "af" med små bokstaver) og intet forleggermerke på bakdekkelen.
- 1878: Vis-Knut. Chicago. "Skandinavens" Boghandel. Boken forekommer både med og uten portrett av Vis-Knut.
 Innbinding: Helsingjirtebind. Det er registrert tre varianter av bindet:
- A. Svart helsingjirtebind med "Vis-Knut Bjørnstjerne Bjørnson" oppført på fordekkelen.
 - B. Rødt helsingjirtebind med "Vis-Knut" oppført på fordekkelen.
 - C. Brunt helsingjirtebind identisk med B, men med blomsterdekor i blindtrykk nederst på fordekkelen.
- Vis-Knut ble først trykt i det danske tidsskriftet "Ude og hjemme", årg. 1, Kbh. 1877-78, hefte 30-33.
 I løpet av 1878 ble biografien også med eller uten Bjørnsons tillatelse trykt i flere norske aviser.
 Chicago-utgaven er trolig den eldste i bokform, så vi har regnet den som en førsteutgave.
- 1879: Det ny system. Skuespil i fem handlinger. København. Gyldendal.
 Innbinding: Omslag, typografisk. Foromslaget har verken utgiversted eller år – bare forleggermerke under forfatternavn og tittel. Helsingjirtebind. Det er fire hovedvarianter av bindet:
- A. Med bakdekkel i samme dekor som "En Fallit" – blindpreg med brutte hjørner.
 Her foreligger to under varianter:
 1. Blankt forsatspapir og helt gullsnitt med to friblad.
 2. Matt grønt forsatspapir og rødt snitt med ett friblad.

- B. Avvikende bakdekkell med buemønster i blinddekor i en ren rektangulær ramme.
Her foreligger to undervarianter:
 1. Blankt forsatspapir og helt gullsnitt med ett friblad.
 2. Matt gråhvitt forsatspapir og stenket (sprengt) snitt med ett friblad.
- C. Med avvikende bakdekkell fra ovenstående. Enkel indre strekkamme med mindre hjørnerøskener enn A. Matt olivengrønt forsatspapir. Større og enklere typer i "SYSTEM" på rygg.
- D. Med avvikende dekor på fordekkell. Indre rammedekor i gull. Typer i tittel er identisk med A-C. Dekor på fordekkell og utforming av rygg avviker fra andre Bjørnsonbind. Intet forleggermerke. Prøvebind?

Forut for den ordinære førsteutgaven ble det i 1878 utgitt en utgave som ble supprimert, jfr. Thuesen III side 27-29. Denne utgaven ble utgitt i bare 5 eksemplarer i blankt omslag. Ifølge Skougaard-katalogen II, side 75, ble det i Tyskland distribuert en utgave som var oversatt på basis av den supprimerte utgaven, og som utkom året før den ordinære utgaven: "Das neue System. Schauspiel in fünf Aufzügen... Als Manuskript gedruckt. Kopenhagen 1878". Denne utgaven ble trykt som manuskript i 200 eksemplarer, som ikke kom i bokhandelen, jfr. Thuesen III side 31.

- 1879: Kaptejn Mansana. En fortælling fra Italien. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, illustrert. Helsingjirtebind. (Samme dekor som variant B av "Leonarda"). Det er to varianter av bindet:
- A. Helsingjirtebind med "j" i "Kaptejn".*
 - B. Helsingjirtebind med "i" i "Kaptein".*
- 1879: Leonarda. Skuespil i fire handlinger. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, illustrert. Helsingjirtebind. Det er fire varianter av bindet:
- A. Med "AF" på fordekkellen. Bjørnson med "ø".*
 - B. Med "af" på fordekkellen. Samme bind som Kaptejn Mansana. Gulldekoren er i tillegg forskjellig fra variant A. Variant B forekommer både i glatt og ru sjirteing. Bjørnson med "ø".*
 - C. Med forfatterens navn med "ö" ikke "ø". **Intet forleggermerke.**
 - D. En variant uten forleggermerke, og som har sterke likhetstegn med variant D av Over ævne, jfr. nedenfor.
- 1880: Digte og sange. Rettet og øget udgave. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebind.
Det er to varianter av Digte og sange.
- A. Enkelt forleggermerke på bakdekkell. Diameter: 22 mm.
 - B. Forleggermerke omkranset av sløfve på bakdekkell. Diameter: 31 mm.
- 1883: En hanske. Skuespil. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebind. (Samme rammedekor som variant B av "Leonarda").
Det er to varianter av En hanske:
- A. Fete typer på rygg med stjerneformet punktum etter "En hanske".
 1. Med friblad.
 2. Uten friblad.
 - B. Tynne typer på rygg med rundt punktum etter "En hanske".
 1. Med friblad.
 2. Uten friblad.
- Thuesen III, side 41-44, beskriver en supprimert utgave med 156 sider, i stedet for 152.
- 1883: Over ævne. Første stykke. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk samt en variant som tydeligvis er nyere. Helsingjirtebind. Det er fire varianter av bindet:
- A. Det vanlige helsingjirtebindet med samme ramme som En hanske. Stort forleggermerke på bakdekkellen.*
 - B. Med romertall I på ryggen og på fordekkellen og med mønstret forsatspapir. Ellers som A, men lite forleggermerke på bakdekkellen.*
 - C. Med samme angivelse av tittel og forfatter som i A, men med avvikende ramme på fordekkellen. Rammen er den samme som i variant A og B av Magnhild, men i gull.*

- D. Nesten samme ramme som A, men Over ævne er ikke i store bokstaver, men i formskrift. Intet forleggermerke på bakdekkelen. *
- 1884: Det flager i byen og på havnen. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding. **Det er registrert to varianter.**
A. **Innholdsfortegnelse bundet etter tittelblad.**
B. **Innholdsfortegnelse bundet bakerst i boken.**
Det foreligger en senere utgave fra 1900, som ble utgitt heftevis i forbindelse med utgivelse av en folkeutgave. De to første heftene er supprimert, jfr. Thuesen III s. 57.
- 1885: Geografi og kærlighed. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- [1887]: Støv. Fortælling. Fagerstrand pr. Høvik. Bibliothek for de tusen hjem.
Innbinding: Omslag, typografisk.
Førsteutgaven ble supprimert. Boken kom ialt i 5 opplag. Den supprimerte førsteutgaven kan kjennes ved at det ikke står "ny, til dels forandret udgave" på tittelbladet og at 3. ark inneholder en rekke trykkfeil, jfr. Thuesen III, side 63-64.
"Støv" ble først trykt i "Nyt tidsskrift" i 1882.
- 1889: På Guds veje. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, illustrert. Helsingjirtebinding.
- 1892: Fred! Oratorium. København. Dansk Fredsforenings Smaaskrifter Nr. 5.
Innbinding: Kombinert omslag og tittelblad. Det er to varianter av "Fred":
A. Med følgende siste linje på tittelbladet: "I Kommission hos Jul. Gjellerup":
B. Uten denne siste linje på tittelbladet.
- 1894: Nye fortællinger. (Med musik-tillæg). København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1895: Lyset. En Universitets-Kantate.
Det er tre varianter av Lyset:
A. Utgave i 19de hefte av Nyt Tidsskrift, 15de Oktober 1895. Denne utgaven er ikke særskilt paginert, men har et eget tittelblad.
Omslaget er det vanlige hefteomslaget til Nyt Tidsskrift.
B. Utgave beregnet på salg i bokhandel utgitt av Gyldendal i København. Dette er den ordinære førsteutgaven og er særskilt paginert.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
"Lyset" er kanskje den mest sjeldne av Bjørnsons bøker å finne i originalbind.
C. Det foreligger også en prøvetrykk-utgave utgitt i - antakelig - 100 hektograferte eller kontra-trykte eksemplarer i Christiania 1895, jfr. Thuesen IV side 11-13. Denne utgaven er ikke sett katalogført.
- 1895: Over ævne. Andet stykke. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1898: Paul Lange og Tora Parsberg. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1901: Laboremus. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding. **Det er tre varianter av omslaget:**
A. **Det vanlige Gyldendal-omslaget med annonser på tre sider.**
B. **Det vanlige Gyldendal-omslaget med annonser kun bak på bakomslaget.**
C. Variantomslag med "Gyldendals Prisedsættelsesserie" trykt nederst på foromslaget.

Det er tre varianter av forlagsbindet.

- A. Det vanlige Gyldendal-bindet med blomsterranker. Her foreligger to undervarianter:
 - 1. Ett friblad foran i boken.
 - 2. To friblad foran i boken
- B. Det vanlige Gyldendal-bindet med blomsterranker, hvor rammen rundt forfatternavn og tittel er usymmetrisk sammenlignet med A. Typene i forfatternavnet er ikke identisk med A.
- C. Et senere bind fra Gyldendal Norsk Forlag (!) med GNF og forleggermerke på bakdekkelen og med blomst i gull på fordekkelen uten angivelse av forfatter eller tittel.

- 1901: To fortællinger. Støv - Ivar Bye. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Det er to varianter av omslaget:
A. Det vanlige Gyldendal-omslaget.
B. Variantomslag med "Gyldendals Prisedsættelses-serie" trykt nederst på foromslaget.
- 1902: På Storhove. Drama. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind. Det er to varianter av omslaget:
A. Det alminnelige Gyldendal-omslaget.
B. Et senere blankt prisedsettelsesomslag.
Det er også to varianter av forlagsbindet:
A. Det vanlige Gyldendal-bindet med blomsterranker.
B. Et senere bind fra Gyldendal Norsk Forlag(!) med GNF og forleggermerke på bakdekkelen og med blomst i gull på fordekkelen uten angivelse av forfatter eller tittel.
- 1904: Daglannet. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind.
- 1906: Mary. Fortælling 1ste – 8de tusinde. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, illustrert kvinneportrett i vignett. Det er to varianter av hellsjirtingbindet:
A. Det ordinære hellsjirtingbindet i format 18,5 x 13,5 cm.
B. Idenstisk med A, men i format 17,5 x 11,5 cm.
- 1909: Når den ny vin blomstrer. København. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind.

Etter Bjørnsons død er følgende utgitt:

- 1911: Århundredernes legende. Gjenfortalt efter Victor Hugo "La legende des siècles" med et efterord av Chr. Collin. Kristiania og København. Gyldendal. Innbinding: Omslag, med portretter av Hugo og Bjørnson. Hellsjirtingbind. Det er to varianter av bindet:
A. Portretter i hvitt med blomsterdekor i grønt og gull på fordekkelen.
B. Portretter i gull med blomsterdekor i rødt og gull på fordekkelen.
- 1932: Kongebrødrene. Utgitt til Bjørnstjerne Bjørnsons hundreårsjubileum 8. december 1932 med et efterord av Francis Bull. Gyldendal. Inneholder "Kong Eystejn" (ikke tidligere trykt) og "Sigurd Jorsalfar". Jfr. Thuesen IV s. 41. Innbinding: Omslag, typografisk. Halvskinnbind med tittelfelt i rødt. Boken ble gitt som gave til deltagere ved Bjørnsonstilstelningen i 1932. Disse eksemplarer har trykket "Denne bok tilhører (mottakers navn)" i nedre høyre hjørne på foromslag.
- 1932: Kong Eystejn. "Kong Eystejn" ble også utgitt særskilt samme år som bind 13 i Samlede Værker av Gyldendal. Jfr. Thuesen IV s. 44. Innbinding: Omslag, typografisk. Halvskinnbind med tittelfelt i blått.
- 1932: Tyrolersangen. Utgitt av Forening for norsk bokkunst i hundreåret for Bjørnstjerne Bjørnsons fødsel. Med innledning av Francis Bull. Tegninger av Chrix Dahl. 460 nummererte eksemplarer.
Innbinding: Omslag, illustrert. Hellskinnbind. Det er to varianter av hellskinnbindet. (Vedlagt de heftede utgavene lå et falsert ark med tilbud om innbinding av boken hos bokbinderne H. M. Refsum og Aagot Hielm.)
A. Chagrin bind med topp gullsnitt bundet av H. M. Refsum. Varianten er registrert i rødt og brunt skinn.
B. Rødbrunt glatt bastardskinn med top gullsnitt bundet av Aagot Hielm.

- 1953: Et Eventyr paa Utmarchen. Etter manuskript i Bjørnsonarkivet, Universitetsbiblioteket, Oslo. Utgitt av Øyvind Anker. Særtrykk i 50 eksemplarer av Norsk Musikkgranskning. Årbok 1951-1953, hvorav nr. 1-33 er reservert Bibliofilklubbens medlemmer. Jfr. Thuesen V s. 87. **Innbinding: Omslag, typografisk.**
- 1957: Hjertets og Aandens Skjønhed. Utgitt med innledning av Øyvind Anker. Trykt som manuskript i 1750 eksemplarer. Gyldendal. Jfr. Thuesen V s. 87. **Innbinding: Omslag, typografisk.**